

منشایابی هیدروکربن‌های آلیفاتیک و آروماتیک چند حلقه‌ای در سواحل جنوب غربی دریای خزر

رویا بذلی قاسم کندی^{1*}، علیرضا ریاحی بختیاری²

1= دانشجوی ارشد آلودگی محیط زیست، گروه محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
Roya.b25@yahoo.com

2- استاد گروه محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
Ariyahi@gmail.com

چکیده

امروزه به دلیل افزایش جمعیت و به تبع آن افزایش فعالیت‌های کشاورزی و صنعتی میزان پساب‌های شهری و صنعتی نیز افزایش یافته است. در این میان اکوسیستم‌های آبی به عنوان آخرین پذیرنده آلاینده‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند. تجمع بالای آلاینده‌ها در آب و رسوب می‌تواند منجر به تغییرات جدی در اکولوژی شده و ساختار و پویایی اکوسیستم را تحت تاثیر قرار دهد. از جمله این آلاینده‌ها ترکیب‌های هیدروکربنی هستند که در سواحل و رسوب‌های سطحی تمامی محیط‌های دریایی یافت می‌شوند. از آنجایی که آلاینده‌های آلی نظیر هیدروکربن‌ها، امکان ایجاد پیوندهای قوی با سطح ذرات رسوب را دارا هستند، معمولاً در سواحل دریایی با غلظت‌های بالا یافت می‌شوند و منشأ آنها می‌تواند طبیعی یا انسانی باشد. از این ترکیب‌ها می‌توان به عنوان یک ابزار مفید جهت شناسایی منابع مواد آلی در رسوب استفاده نمود. لذا بخش جنوب غربی دریای خزر به دلیل وجود مناطق بندری و صنعتی و فعالیت‌های کشتیرانی در آن و از طرفی در مجاورت با آلودگی وارده از کشورهای اطراف بوده و از حساسیت بالایی برخوردار است. هدف از این مطالعه، منشایابی خطرناک‌ترین آلاینده‌های نفتی یعنی هیدروکربن‌های آروماتیک چندحلقه‌ای و آلیفاتیک در سواحل جنوب غربی دریای خزر به صورت مروری و با استناد از منابع کتابخانه‌ای، سایت‌های معتبر علمی اینترنتی و مقاله‌های علمی گردآوری شده، به منظور کسب اطلاعات پایه‌ای برای اتخاذ مدیریت صحیح است. اکثر این مطالعات حاکی از پتروژنیک بودن منابع طی سال‌های اخیر با گسترش صنعت و ازدیاد جمعیت است.

واژگان کلیدی: منشایابی، آروماتیک، سواحل خزر، پتروژنیک